

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1974-1975

15 APRIL 1975

WETSVOORSTEL

tot oprichting van een commissie van wetenschappelijke deskundigen, die belast is met de studie van het probleem der definitieve begrenzing van het gewest Brussel met het oog op de toepassing van artikel 107quater van de Grondwet.

(Ingediend door de heer Clerfayt.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 1 augustus 1974 is slechts een voorbereiding op de toepassing van artikel 107quater van de Grondwet. Eens zal een definitieve wet moeten worden goedgekeurd op grond van het aan de gang zijnde experiment en nadat de voorwaarden zullen vervuld zijn waaronder de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap hervat kan worden.

Een van de delicaatste kwesties die moeten worden geregeld is die van de begrenzing van het gewest Brussel. Daarover zijn alle nationale partijen verdeeld; het is een passioneel en een taalprobleem geworden. Het is er nochtans om te doen de machten van de unitaire Staat opnieuw te verdelen via de oprichting van drie politieke gewesten, waarvan de nieuwe organen bevoegd zullen zijn in diverse economische, sociale, stedenbouwkundige en andere aangelegenheden en waarmee geen taalproblemen gemoeid zouden mogen zijn.

Opdat het gewest Brussel een samenhangend geheel zou kunnen vormen en het beleid van de organen van dit gewest, in het belang van de bevolking en ongeacht haar taal, even verstrekkend en even doeltreffend zou zijn als in de andere gewesten, is het nodig dat het gebied ervan niet willekeurig wordt beperkt. Bij de afbakening van het gewest Brussel dient rekening te worden gehouden met gegevens die steunen op wetenschappelijke criteria van economische, sociale en stedenbouwkundige aard, ongeacht het resultaat van een volksraadpleging die, naar de mening van de indieners van het voorstel, bovendien noodzakelijk zal zijn.

Dit voorstel strekt ertoe een studiec ommissie op te richten, bestaande uit deskundigen in economische, sociale, stedenbouwkundige en andere aangelegenheden, overeenkomstig de bevoegdheden die iedereen bereid is aan de nieuwe regionale organen te verlenen.

Chambre des Représentants

SESSION 1974-1975

15 AVRIL 1975

PROPOSITION DE LOI

créant une commission d'experts scientifiques chargée d'étudier le problème de la délimitation définitive de la région de Bruxelles en vue de l'application de l'article 107quater de la Constitution.

(Déposée par M. Clerfayt.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 1er août 1974 n'est que préparatoire à l'application de l'article 107quater de la Constitution. Une autre loi définitive devra être votée un jour sur base de l'expérience en cours et lorsque les conditions de reprise du dialogue de communauté à communauté auront été réunies.

Parmi les points les plus délicats à régler se trouve celui de la délimitation de la région de Bruxelles. Cette question divise tous les partis nationaux et le problème est devenu passionnel et linguistique. Il s'agit pourtant de redistribuer les pouvoirs de l'Etat unitaire en créant trois régions politiques dont les nouveaux organes seront compétents en diverses matières économiques, sociales, urbanistiques etc., et dans lesquelles les problèmes linguistiques ne devraient pas interférer.

Pour que la région de Bruxelles soit cohérente, pour que la politique menée par ses organes puisse avoir, dans l'intérêt des populations et quelle que soit leur langue, la même portée et la même efficacité que dans les autres régions, il convient que son territoire ne soit pas arbitrairement réduit. La délimitation de la région de Bruxelles devrait tenir compte d'indications basées sur des critères scientifiques d'ordre économique, social et urbanistique, indépendamment des résultats d'une consultation populaire qui, aux yeux des auteurs de la proposition, sera, en outre, nécessaire.

La présente proposition a pour objet de créer une commission d'étude composée d'experts dans les matières économiques, sociales, urbanistiques, etc. correspondant aux compétences que tout le monde accepte d'accorder aux nouveaux pouvoirs régionaux.

Haar taak zal erin bestaan objectieve gegevens te verzamelen met betrekking tot de normale dimensie die de wet aan het centrale gewest (het gewest Brussel) zou dienen te geven opdat de bevoegdheden die aan de gewesten worden toegewezen in overeenstemming met de belangen van de bevolking van die gewesten kunnen worden uitgeoefend. Die gegevens zullen worden voorgesteld in de vorm van een dossier dat statistieken, feitelijke gegevens en kaarten zal bevatten, welke aantonen wat het gewest Brussel betekent ten aanzien van de aanvaarde criteria (die zullen overeenkomen met de regionale bevoegdheden), d.w.z. als een samenhangend en volwaardig gebied voor een beleid op economisch, sociaal, stedenbouwkundig en andere gebieden. Bovendien zal de commissie een advies uitbrengen dat een voorstel tot afbakening zal bevatten, met eventueel een of andere variante.

Het dossier en het advies zullen dienen tot voorlichting voor al de deelnemers aan het politieke debat en aan de onderhandelingen die eens zullen moeten plaatsvinden, en waarvan de inwoners van de betrokken gemeenten kennis zullen moeten nemen vooraleer zij in het raam van een officiële raadpleging hun mening te kennen geven.

Opdat de commissie volstrekt onafhankelijk en met wetenschappelijke objectiviteit haar taak kan volbrengen, is het wenselijk dat zij onder haar leden geen enkel politiek geëngageerde persoon telt en dus a fortiori geen enkele bekleder van eender welk politiek mandaat; daarentegen zou het om dezelfde redenen wenselijk zijn een beroep te doen op buitenlandse deskundigen zodat kan worden gegarandeerd dat men, zelfs onbewust, niet op grond van taaloverwegingen redeneert.

In het licht van het vele werk dat reeds officieus en privaat werd verricht — onder meer de doctoraatsverhandeling die in 1972 bij de U. L. B. werd verdedigd door de heer Bernard Jouret, het werk van de heer Van Hecke, vorser bij de Rijksuniversiteit te Gent, dat in 1973 door het C. R. I. S. P. werd gepubliceerd, het artikel dat in 1974 in het tijdschrift « EcoBrabant » werd gepubliceerd door ambtenaren van de Gewestelijke Economische Raad van Brabant, enz. — komt men inderdaad tot de mening dat wanneer overwegingen, die op dit stuk de redenering vertroebelen, buiten beschouwing worden gelaten, het politieke gewest Brussel, dat de territoriale basis moet worden voor de uitoefening van de aan de gewesten toegemeten sociaal-economische bevoegdheden, veel verder reikt dan de 19 gemeenten van de huidige agglomeratie. Er bestaat overigens geen geldige reden om bij de afbakening van de gewesten de administratieve grenzen te gebruiken die in een andere samenhang en met andere doeleinden werden in het leven geroepen.

Voor een belangrijk en delicaat probleem dat de Belgische openbare opinie verdeelt, met name het depenaliseren van abortus, heeft de Regering wijselijk besloten een wetenschappelijke studiec ommissie op te richten die ermee belast is haar een verslag uit te brengen aan de hand waarvan zij dan de best mogelijke politieke beslissingen kan nemen. Op dezelfde manier moet worden te werk gegaan voor dat ander belangrijke en delicate probleem dat de Belgische openbare opinie verdeelt, met name de geografische begrenzing van het centrale gewest van dit land.

Door zulk een wetenschappelijke studiec ommissie op te richten en haar conclusies in overweging te nemen vooraleer over te gaan tot een nieuw stadium in de politieke onderhandelingen, zou men het debat over dit zo netelige probleem « depassionaliseren ». Tevens zou dit een positieve maatregel zijn om een nieuw gesprek tussen de gemeenschappen op gang te brengen ten einde tot ontspanning op het communautaire vlak te komen.

Sa mission sera de rassembler les matériaux objectifs ayant trait à la dimension normale que la loi devrait reconnaître à la région centrale (dite région de Bruxelles) pour que l'exercice des compétences dévolues aux régions puisse être conforme à l'intérêt des populations desdites régions. Ces matériaux seront présentés sous forme d'un dossier contenant des statistiques, des faits et des cartes montrant ce qu'est la région de Bruxelles au regard des critères retenus (lesquels seront en correspondance avec les compétences régionales), c'est-à-dire comme aire cohérente et valable de politique économique, sociale, urbanistique, etc. En outre, la commission émettra aussi un avis contenant une proposition de délimitation avec, éventuellement l'une ou l'autre variante.

Le dossier et l'avis serviront à éclairer tant les participants au débat politique et à la négociation qui devront avoir lieu un jour que les populations des communes concernées par le problème, avant qu'ils expriment leur avis dans le cadre d'une consultation officielle.

Pour que la commission remplisse sa tâche en toute indépendance et objectivité scientifique, il est souhaitable qu'elle ne contienne en son sein aucune personne politiquement marquée, donc a fortiori aucune personne exerçant un mandat politique quelconque; par contre, et pour les mêmes raisons, il conviendrait de faire appel à quelques experts de nationalité étrangère, offrant ainsi la garantie de ne pas raisonner, même inconsciemment, en fonction de considérations linguistiques.

Compte tenu de nombreux travaux déjà effectués de manière officieuse et à titre privé, à savoir, la thèse de doctorat présentée à l'U. L. B. par M. Bernard Jouret, le travail de M. Van Hecke, chercheur à l'Université de Gand et publié en 1973 par le C. R. I. S. P., l'article publié en 1974 dans la Revue Eco-Brabant par des fonctionnaires du Conseil économique régional pour le Brabant, etc., il y a lieu de penser, en effet, que si l'on fait abstraction des considérations qui vicient tous les raisonnements en l'affaire, la région politique de Bruxelles destinée à être la base territoriale pour l'exercice des compétences socio-économiques dévolues aux régions, déborde largement les 19 communes de l'agglomération actuelle. Il n'y a d'ailleurs aucune raison valable de reprendre, pour la délimitation de telles régions, des limites administratives tracées dans un autre contexte et pour d'autres buts.

Pour une question importante et délicate qui divise l'opinion publique belge, celle de la dépenalisation de l'avortement, le Gouvernement a sagement décidé de créer une Commission d'étude scientifique chargée de lui fournir un rapport permettant de prendre alors de meilleures décisions politiques. Il y a lieu de procéder de même dans cette autre question importante et délicate qui divise l'opinion publique belge, celle de la délimitation géographique de la région centrale du pays.

La création d'une telle commission d'étude scientifique et la prise en considération de ses conclusions avant d'entamer une nouvelle phase de négociation politique serait de nature à « depassionaliser » le débat dans ce problème crucial. Cette mesure présenterait ainsi un caractère positif, car elle permettrait d'amorcer un nouveau dialogue de communauté à communauté en vue de rechercher un apaisement communautaire.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Er wordt een Rijkscommissie opgericht, die belast is met de studie van de toekomstige begrenzing van het gewest Brussel, met het oog op de toepassing van artikel 107^{quater} van de Grondwet.

Art. 2.

Ten einde de te nemen politieke beslissing voor te bereiden en toe te lichten heeft deze commissie, met inachtneming van de aan de gewesten toegewezen bevoegdheden en afgezien van alle andere overwegingen, tot taak :

1° alle inlichtingen en documentatie van wetenschappelijke aard te verzamelen, waardoor de geografische uitgestrektheid van het gewest Brussel wordt aangetoond;

2° met inachtneming van economische sociale, stedenbouwkundige en andere gegevens, objectieve criteria vast te stellen voor de begrenzing van het gewest Brussel;

3° het Parlement van advies te dienen over de toekomstige begrenzing van het gewest Brussel op grond van de aangenomen criteria.

Art. 3.

De commissie wordt ten laatste op 30 juni 1975 geïnstalleerd op gemeenschappelijk initiatief van de Nederlandstalige en van de Franstalige Minister voor de Hervorming van de Instellingen.

Art. 4.

De Commissie is samengesteld uit vijftien deskundigen die terzake wetenschappelijk bevoegd zijn en geen enkel politiek mandaat bekleden; zes van hen worden aangewezen door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, zes door de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap en drie andere, die van vreemde nationaliteit zijn en elk tot een verschillend land behoren, door de verenigde commissies voor culturele samenwerking.

Art. 5.

De werkingskosten van de commissie worden elk voor de helft uitgetrokken op de begroting van de Nederlandstalige en van de Franstalige Minister voor de Hervorming van de Instellingen.

Art. 6.

De commissie benoemt haar voorzitter, stelt haar huiselijk reglement vast en bepaalt vrij de regeling van haar werkzaamheden.

Art. 7.

De commissie brengt uiterlijk op 30 april 1976 bij het Parlement verslag uit.

5 maart 1975.

PROPOSITION DE LOI

Article 1.

Il est créé une Commission d'Etat chargée de l'étude des futures limites de la région de Bruxelles, en vue de l'application de l'article 107^{quater} de la Constitution.

Art. 2.

Pour préparer et éclairer la décision politique qui devra être prise, cette commission a pour tâche, en tenant compte des compétences attribuées aux régions, et à l'exclusion de toute autre considération :

1° de rassembler toutes les informations et documentations à caractère scientifique montrant l'étendue de l'aire géographique de la région de Bruxelles;

2° de dégager, compte tenu des données économiques, sociales, urbanistiques et autres, des critères objectifs de délimitation de la région de Bruxelles;

3° de donner un avis au Parlement concernant la délimitation future de la région de Bruxelles, en se basant sur les critères retenus.

Art. 3.

Cette commission est installée au plus tard le 30 juin 1975, à l'initiative conjointe du Ministre francophone de la Réforme des institutions et du Ministre néerlandophone de la Réforme des institutions.

Art. 4.

La commission est composée de quinze experts ayant une compétence scientifique en la matière et n'exerçant aucun mandat politique, dont six seront désignés par le Conseil culturel néerlandophone, six par le Conseil culturel francophone et trois, de nationalité étrangère et appartenant chacun à des pays différents, par les commissions réunies de coopération culturelle.

Art. 5.

Les frais de fonctionnement de cette commission seront inscrits, par moitié, respectivement au budget du Ministre francophone de la Réforme des institutions et au budget du Ministre néerlandophone de la Réforme des institutions.

Art. 6.

La commission nomme son président, arrête son règlement d'ordre intérieur et établit librement l'ordre de ses travaux.

Art. 7.

La commission fera rapport au Parlement le 30 avril 1976 au plus tard.

5 mars 1975.

G. CLERFAYT,
L. DEFOSSET,
L. OUTERS,
J. FIEVEZ,
P. ROUELLE.